

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

16 oktober 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de opvolging van de resolutie betreffende de bevordering van het dierenwelzijn in de door de Vlaamse overheid gesubsidieerde circussen

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de verdeling van de middelen van de Nationale Loterij voor het jaar 2003 over culturele instellingen

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de nieuwe samenstelling van de beoordelingscommissie Beeldende Kunsten

Vraag om uitleg van de heer Jo Vermeulen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de plannen voor de musicalsector

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de afbraak van een historisch waardevolle hoeve in Doel

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 16 oktober 2003

VOORZITTER : De heer Jo Vermeulen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 13.59 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de opvolging van de resolutie betreffende de bevordering van het dierenwelzijn in de door de Vlaamse overheid gesubsidieerde circussen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Glorieux tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de opvolging van de resolutie betreffende de bevordering van het dierenwelzijn in de door de Vlaamse overheid gesubsidieerde circussen.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, in juli 2002 heeft het Vlaams Parlement een resolutie goedgekeurd betreffende de bevordering van het dierenwelzijn in de door de Vlaamse overheid gesubsidieerde circussen.

Deze resolutie erkent dat circussen een waardevolle vorm van volkskunst zijn en al vele eeuwen door onze streken trekken. De resolutie stelt tevens dat het voor circussen, omwille van het rondreizend karakter en de beperkte infrastructuur, onmogelijk is om te beantwoorden aan de wettelijke minimumvereisten voor het houden van wilde dieren. Uit recent onderzoek is gebleken dat de meeste dierentuinen het vaak moeilijk hebben om de minimumvereisten te garanderen. Voor rondreizende circussen is dit gewoonweg onmogelijk.

De eigenaars verzorgen hun dieren doorgaans zo goed mogelijk. De eigenaars hebben hier zelf trou-

wens alle belang bij. Ik denk absoluut niet dat die mensen hun dieren bewust zouden mishandelen. De beste omstandigheden die een circus kan bieden, volstaan evenwel niet. Circusdieren als kamelen, olifanten, tijgers, leeuwen, vossen en dergelijke lijden en horen bijgevolg niet meer in een hedendaags circus thuis.

Sommige circussen zijn uit eigen beweging op een vernieuwd, creatief en gevarieerd programma overgeschakeld. Deze overstap heeft hun succes niet nadelig beïnvloed. Steeds meer steden en gemeenten nemen het terechte besluit om voortaan geen circussen met wilde of exotische dieren op hun grondgebied toe te laten. De gemeentebesturen van Kortrijk, Oostende en Vilvoorde hebben onlangs dergelijke beslissing genomen.

De resolutie van het Vlaams Parlement gaat zo ver niet. Het Vlaams Parlement heeft de Vlaamse regering gevraagd om de subsidies of de andere overheidssteun aan circussen die wilde of exotische dieren houden of acts met dergelijke dieren inhuren, voor een periode van 5 jaar af te nemen. Dit betekent dat de Vlaamse regering de circussen niets hoeft op te leggen. Bovendien stelt de resolutie dat de circussen over een ruime overgangperiode moeten kunnen beschikken om zich in regel te stellen.

Tegelijkertijd stelt de resolutie voor om het totale ondersteuningsbudget voor circussen vanaf het lopende begrotingsjaar te verhogen. We zijn uiteraard niet blind voor de sociale noden van de circussen. Een verhoging van de steun moet de circussen in staat stellen om daadwerkelijk tot een kwalitatieve verbetering en een artistieke vernieuwing te komen. De bijkomende steun moet het circusleven ondersteunen en stimuleren.

De vorige minister van Cultuur heeft de opdracht gekregen om het federaal initiatief inzake een toekomstige dierenwelzijnswetgeving te ondersteu-

Glorieux

nen. Bovendien is hem gevraagd om hier jaarlijks verslag over uit te brengen in deze commissie.

Mijnheer de minister, mijn vraag om uitleg is een logisch voortvloeisel van de resolutie van het Vlaams Parlement. Hoever staat de uitvoering van deze resolutie ?

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, aangezien deze commissie haast altijd met de commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme samenvalt, heb ik de oorspronkelijke besprekingen van de door de heer Glorieux aangehaalde resolutie niet bijgewoond. Toch wil ik een aantal bemerkingen maken die volledig in de lijn liggen van het standpunt dat mevrouw Van Hecke hier vorig jaar heeft ingenomen.

De vraag om uitleg van de heer Glorieux is een logisch gevolg van de resolutie. Ik blijf het evenwel betreuren dat deze resolutie het subsidiëren van circussen aan het afbouwen van het wildedierenbestand koppelt. Ik vind dit een ongelukkige combinatie. Mijns inziens zijn aan het optreden van wilde dieren in circussen immers een aantal positieve aspecten verbonden. De in de resolutie gehanteerde argumentatie houdt hier echter geen rekening mee. Hoewel wij de verhoogde steun aan circussen en het dierenwelzijn ondersteunen, lijkt deze argumentatie ons te ongenueanceerd. De resolutie streeft naar een afbouw en houdt helemaal geen rekening met het educatief en ontspannend karakter van deze voorstellingen. Vooral voor kinderen is dit van groot belang.

Dierenrechtenorganisaties slaan in dit verband vaak een zeer scherpe toon aan. Volgens deze organisaties hebben de voorstellingen geen enkele educatieve waarde en worden de wilde dieren in circussen gevangen gehouden en misbruikt ter vermaak van mensen. Diezelfde toon vind ik terug in de tekst van de resolutie. Hoewel het eigenlijk niet ter zake doet, wil ik er nog even op wijzen dat deze resolutie destijds zeer nipt, met de kleinst mogelijke meerderheid, is aangenomen.

Zoals mevrouw Van Hecke al heeft gesteld, zou de Vlaamse overheid meer inspanningen moeten leveren om tot een algemene, federale regelgeving te komen. Zodra die wet er is, kan de Vlaamse overheid er haar subsidiesysteem op baseren. Deze aanpak lijkt me beter dan het stimuleren van ste-

den en gemeenten om dergelijke voorstellingen op hun grondgebied te verbieden.

Ik wil me hier helemaal niet partijpolitiek opstellen. Dit onderwerp is in heel wat gemeenten aan de orde. De vertegenwoordigers van de verschillende politieke partijen nemen daarbij niet steeds dezelfde houding aan. Eigenlijk stelt geen enkele politieke partij zich in dit verband eenduidig op. Ik wil gerust erkennen dat een aantal mensen van CD&V-signatuur voor een gemeentelijk verbod zijn. Tegelijkertijd ken ik lokale mandatarissen van Agalev en van de sp.a die hier niet voor te vinden zijn.

Hoewel ik de gemeentelijke autonomie respecteer, meen ik dat we beter over een algemene regelgeving inzake het dierenwelzijn in circussen en in dierenentuinen zouden beschikken. We mogen immers niet vergeten dat de dierenentuinen het onderwerp van een soortgelijke discussie vormen. De Vlaamse overheid zou haar eigen erkennings- en subsidiëringspolitiek op deze algemene regelgeving kunnen baseren.

Op de technische aspecten van de zaak wil ik niet te diep ingaan. Ik vraag me enkel af wat er na de overgangperiode met de dieren moet gebeuren. Ik vind 5 jaar een vrij korte periode, want het gaat hier niet echt om wilde dieren. De meeste van die dieren leven al gedurende generaties in een circusomgeving. Ze hebben goede contacten met mensen en beschouwen hun kooi als hun territorium. De wilde natuur is niet hun vertrouwde omgeving.

Een algemene regelgeving, gecombineerd met indringende controles, geniet de voorkeur op een dagjespolitiek die van gemeente tot gemeente kan verschillen. Deze gemeentelijke verbodsbepalingen bieden de sector geen enkel perspectief. Aangezien gemeentebesturen plots kunnen beslissen om voorstellingen niet langer op hun grondgebied toe te laten, hebben de circussen geen enkele zekerheid meer.

Circusvoorstellingen hebben een lange traditie in Vlaanderen. Ze maken deel uit van ons cultureel leven. We mogen dit aspect van de zaak niet zomaar wegwuiven, we moeten oog hebben voor het educatief project dat onlosmakelijk met circusvoorstellingen is verbonden.

De voorzitter : De heer Aers heeft het woord.

De heer Wilfried Aers : Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de opmerkingen van de heer Schuermans. Hoewel we het dierenwelzijn onder-

Aers

steunen, mogen we de Vlaamse circustraditie niet vernietigen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik was uiteraard van plan het parlement te informeren, zoals was gevraagd in de resolutie. Gelet op het belang en de specificiteit van het onderwerp begrijp ik echter dat de vraagsteller de dialoog hierover wil afzonderen en nu voeren.

In de resolutie staat inderdaad dat over een afbouwperiode van 5 jaar de financiële ondersteuning van circussen die ervoor kiezen om met wilde dieren te werken, zal worden stopgezet. In dezelfde resolutie wordt echter ook een stappenplan aangegeven. Dit stappenplan zegt dat de financiële afbouw ingaat vanaf 1 januari 2003, dat vanaf het 3e jaar, dus vanaf 2005, de tegemoetkomingen voor circussen met wilde dieren worden gehalveerd en dat in het 5e jaar, dus in 2007, de ondersteuning voor die circussen die met wilde dieren werken, wordt stopgezet. Ik volg dit stappenplan.

Het eerste punt van de resolutie, met name de vraag om het gereserveerde bedrag voor circusbeleid gevoelig te verhogen, is niet gerealiseerd. Ik heb daar de middelen niet voor. Wel heb ik maximaal werk gemaakt van kwaliteitsverbetering en de begeleiding van circussen, door niet alleen op regelmatige basis met de circussen te overleggen, maar ook de kwaliteitsbeoordeling van de circussen veel sterker in rekening te brengen voor het bepalen van de steun waarop elk circus kan rekenen. Er is ook met elk circus een gesprek gevoerd over de resultaten die het behaalde en mogelijkheden tot bijsturing daarvan.

Daarnaast heb ik ook het initiatief genomen om, in het kader van de culturele manifestaties voor bijzondere doelgroepen, actief op zoek te gaan naar manieren om via een goede communicatie en promotie bij rusthuizen, psychiatrische instellingen en dergelijke een bijkomend of nieuw publiek aan te spreken dat kan genieten van circusvoorstellingen. Hierdoor ontstaan nieuwe inkomsten voor de circussen, die op hun beurt kunnen worden aangewend voor de kwaliteitsverbetering.

Een aantal circussen hebben ondertussen ook actief werk gemaakt van vernieuwende programma's zonder wilde dieren. Ze zochten contact met registers en dergelijke meer. Om de circussen te on-

dersteunen werd ook een persoon binnen de administratie aangeduid die als permanent contactpunt voor de circussen kan optreden. Door het feit dat de circussen iemand hebben bij wie ze met allerlei vragen terecht kunnen, wordt de weg naar een verdere kwaliteitsverbetering makkelijker gemaakt.

Ik heb mijn administratie ook de opdracht gegeven om elk circus te bezoeken en samen met deze circussen tal van juridische, fiscaalrechtelijke en andere aspecten door te nemen, zodat de circussen ook op dit vlak kunnen groeien. Zo krijgen we een goede samenvatting van de reële problemen waarmee de circussen in de praktijk worden geconfronteerd. Zo zijn er de problemen qua toelating door de gemeenten om zich ergens te plaatsen, de problemen inzake de plaatsing zelf, nog andere problemen die te maken hebben met fiscaliteit, personeelsproblemen, enzovoort.

De informatieve fiches die politiecommissaris Custers van Turnhout opstelde, zijn een grote hulp voor de circussen, omdat de circusmensen in zeer eenvoudige taal een zeer concrete opsomming krijgen van alle aspecten waarmee ze rekening dienen te houden. Onlangs werd hier bijvoorbeeld ook een fiche in verband met het kunstenaarsstatuut aan toegevoegd.

Het federale initiatief om actief werk te maken van een duidelijke regelgeving inzake het 'gebruik van dieren tot het vermaak van de mens', wordt van zeer dichtbij gevolgd. Zowel mijn medewerker, de heer Vastesager, als de dossierbehandelaar op de administratie, de heer Lemmens, zijn als deskundigen gecoöpteerd in deze werkgroep en nemen dus deel aan de totstandkoming van een duidelijke federale regelgeving. Het is mijn uitdrukkelijke hoop dat er op relatief korte tijd grote duidelijkheid kan komen over de dieren waarmee en de voorwaarden waarop kan worden gewerkt. Ook de circussen zelf hebben deze vraag al meermaals gesteld. Ze willen niet liever dan dat er in de toekomst een afgebakend kader bestaat waarbinnen ze kunnen werken, want dat biedt hen een toekomstperspectief. De gesprekken in deze werkgroep verlopen in een constructieve sfeer. Ik hoop dat deze werkzaamheden op relatief korte termijn kunnen worden afgerond.

Ondanks al deze inspanningen stel ik samen met u vast dat er toch nog een aantal knelpunten bestaan. Het blijft voor de Vlaamse circussen bijzonder moeilijk om gemeentebesturen bereid te vinden hen een goede standplaats toe te kennen. Om het circus in Vlaanderen nog een toekomst te kunnen bieden, is het van groot belang dat circussen steeds

Van Grembergen

de kans krijgen om te spelen. Hierbij is het ook zeer belangrijk dat gemeentebesturen de nodige tijd laten tussen twee toelatingen om te spelen. Al te vaak moet een circus worden opgebouwd op een plaats waar het vorige circus nog maar net zijn tenten heeft afgebroken.

Ik ben er dan ook van overtuigd dat het opnieuw nodig is om een communicatiecampagne op te zetten ten behoeve van de lokale overheden, om werk te maken van een gunstig klimaat voor circussen in Vlaanderen. Het belangrijkste blijft echter een duidelijke wetgeving over het gebruik van dieren. Om een toekomst te creëren is dit de beste stap.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het verheugt me ten zeerste dat u bevestigt dat het stappenplan uit de resolutie wordt gevolgd. Het is wel jammer dat de verhoging van de financiële ondersteuning voor het circusbeleid op zich moeilijk kan worden verwezenlijkt op dit ogenblik, gezien de budgettaire situatie. Toch is het goed dat u de circussen tracht te ondersteunen en verder te helpen via andere, onrechtstreekse middelen.

Ik wil het debat dat we hebben gevoerd bij de bespreking van deze resolutie niet opnieuw aangaan, maar toch wil ik nog even reageren op twee punten. Ten eerste is er de stelling dat het gebruik van wilde dieren in circussen ontspannend en educatief is. Ontspannend is het waarschijnlijk wel, maar ik vraag me af of we het in deze eeuw nog kunnen maken om ontspanning te bieden ten koste van het welzijn van dieren. En nogmaals : het gaat er niet om dat de dieren hier bewust zouden worden mishandeld. Het feit dat deze dieren niet in volle welzijn kunnen leven, maakt gewoon deel uit van het normale circusleven. Ook is er weinig educatiefs aan om een olifant op de achterste poten met een bal te zien jongleren. Wel educatief is het een olifant te observeren in zijn natuurlijke omgeving. In de zoo kan die omgeving nog wel min of meer worden nagebootst. Ook kan meteen alle educatieve informatie worden gegeven, over de plaats waar dat dier leeft en dergelijke. In het circus kan dat al evenmin.

Ten tweede is er de vraag wat er met de wilde dieren zal gebeuren na 5 jaar. Ik wil erop wijzen dat de Vlaamse circussen zelf geen wilde dieren in hun bezit hebben. Ze huren acts met wilde dieren in, vaak van Franse of andere buitenlandse circussen.

Mijns inziens kunnen die dieren het best op rust worden gesteld in dierentuinen, want die kunnen zowel op het vlak van ontspanning als inzake het educatieve aspect een veel grotere garantie geven dan wanneer deze dieren gebruikt blijven worden in circussen.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Wat ontspannend en educatief is, hoeft niet noodzakelijkerwijs nadelig te zijn voor het dierenwelzijn. De combinatie van deze twee aspecten is wel mogelijk.

Uit het antwoord van de minister concludeer ik dat de resolutie niet wordt gevolgd. Het stappenplan tot afbouw van voorstellingen met wilde dieren wordt uitgevoerd. Het eerste punt van de resolutie, de verhoogde subsidiëring, is niet gerealiseerd, omdat er geen extra middelen worden vrijgemaakt.

Beide aspecten zijn nauw met elkaar verbonden. Daarom heeft CD&V bij de stemming ook niet tegengestemd. Wij zijn voorstander van een verhoogde subsidiëring, maar zien de combinatie van de 2 doelstellingen niet zitten. Ons voorbehoud wordt nog versterkt, nu blijkt dat enkel de afbouw wordt doorgevoerd en de stimulans door de overheid achterwege blijft.

Mijnheer de minister, ik ben gevoelig voor uw redenering dat regelgeving hier op zijn plaats is. Ik verheug me erover dat uw mensen meewerken aan initiatieven van de federale overheid. Het is aangegeven om op korte termijn de Vlaamse houding af te stemmen op het federale standpunt, en deze aangelegenheid hier te bespreken.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, we gaan het ethisch debat niet voeren. Er valt immers veel te zeggen over de ethiek in de omgang van mensen met dieren, van mensen met mensen en van dieren met mensen.

Ik weerhoud de heer Schuermans er niet van om bij de begrotingsbesprekingen een voorstel in te dienen, maar dan moet hij ook aangeven waar de middelen in mindering worden gebracht. Ik zoek hier naar een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de verdeling van de middelen van de Nationale Loterij voor het jaar 2003 over culturele instellingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Hecke tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de verdeling van de middelen van de Nationale Loterij voor het jaar 2003 over culturele instellingen.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is niet meer nodig om de context van mijn vraag te schetsen. Bij een vorige gelegenheid heb ik al de vergelijking gemaakt met het monster van Loch Ness, dat af en toe boven water komt.

In uitvoering van het Lambermontakkoord – waarmee ik overigens heel wat moeilijkheden heb – is de Vlaamse overheid bevoegd om autonoom de middelen van de Nationale Loterij aan te wenden. De timing was nogal moeilijk. Toen ik indertijd aan minister Anciaux een vraag stelde, werd duidelijk dat voor 2002 een overgangsreglement opgesteld zou worden, omdat de implementatie van de uitbetaling van de loterijsubsidies te laat gebeurde.

Naar aanleiding daarvan heb ik in april 2003 gevraagd wat de plannen zijn voor de toekenning van de gelden van 2003. Eerst zou 2002 een overgangsjaar worden, in afwachting van het kunstendecreet. We zijn nog steeds in blijde verwachting van dit kunstendecreet, maar het krijgt al iets meer vorm. In ieder geval zal het nog niet gebruikt worden voor de toekenning van de loterijmiddelen van 2003.

U hebt toen gezegd dat tegen de zomer van 2003 een nieuw reglement en bijkomende criteria zouden worden opgesteld. De uitwerking van het nieuwe reglement liet op zich wachten, wat te maken had met de bekendmakingsprocedure van de middelen voor de Vlaamse Gemeenschap. Aangezien het reglement was afgestemd op de beschikbare middelen, en u een juiste inschatting van de middelen wilde afwachten, werd een beslissing uitgesteld.

Mijnheer de minister, de sector wordt ongerust, omdat nog steeds gewacht wordt op de bekendmaking van het reglement en de procedure voor de

toekenning van de loterijgelden 2003. Loterijgelden zijn geen extraatje om leuk te besteden, maar essentiële middelen, waarmee rekening wordt gehouden bij de werking, planning en begroting van organisaties. Dit is de realiteit.

Hoe groot is het budget van de loterijgelden dat voor cultuur mag worden verdeeld ? Wanneer zullen de organisaties informatie ontvangen over de regeling en de procedure van de aanvraag ? Wanneer kan de administratieve afwerking van de aanvragen gebeuren ? Wanneer zullen de organisaties effectief over de loterijmiddelen beschikken ?

Ik vraag enkel dat u de sector gerust zou stellen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, mevrouw Van Hecke maakt in haar vragen steeds de analyse die wij ook maken. Zo ontmoeten we elkaar, maar op het terrein is het soms moeilijker.

Momenteel is het provisioneel krediet van de Nationale Loterij nog steeds niet herverdeeld naar de functionele allocaties. Er werd een nota aan de Inspectie van Financiën overgemaakt, waarin het globale kader wordt geschetst. Deze nota beoogt een vlotte afwerking van de dossiers op het moment dat de herverdeling is gebeurd, en moet mogelijk maken om hierover concreet te communiceren.

De inschatting van de budgetten kwam tot stand op basis van de verdeling van het ingeschreven provisioneel krediet, a rato van het aandeel dat de minister van Cultuur heeft, volgens de door de Vlaamse regering op 29 november 2002 opgemaakte nota. Hierin staat dat het budget voor cultuur 19,6 percent is van het volledig krediet van de Nationale Loterij. Het geschatte beschikbaar budget voor cultuur in 2003 bedraagt 6.668.116 euro. Deze berekening is slechts een inschatting van de beschikbare budgetten. De correcte bedragen zullen pas gekend zijn na de definitieve winstverdeling van de Nationale Loterij. Dit wordt pas eind oktober verwacht. De minister van Begroting wenst een veilig beleid te voeren, en pas over te gaan tot herverdeling als de definitieve cijfers zijn gekend.

Eigenlijk gaat het hier om een dominospelletje. De steen van de Nationale Loterij moet eerst vallen. Hoewel er reeds een percentuele afspraak is gemaakt, moet de minister van Begroting hierop wachten.

Van Grembergen

Het aan de inspectie van Financiën voorgelegde voorstel omvat een objectivering van de toewijzing van de middelen en een afstemming op het beleid van de Vlaamse Gemeenschap. Het voorstel voorziet tevens in een geleidelijke overgang van het federale systeem naar een vernieuwd systeem. Ik veronderstel dat iedereen het erover eens is dat een te bruske overgang nefaste gevolgen zou hebben.

Het feit dat het hier een geleidelijke overgang betreft, verklaart ook de verschillende snelheden waarmee de aanwending van deze middelen op het reguliere beleid in de verschillende afdelingen wordt afgestemd. Ik beschouw dit als een daad van behoorlijk bestuur ten aanzien van de organisaties die verwachten dat ze systematisch geld zullen blijven ontvangen. In het oude systeem zouden deze middelen als een bijkomende aanvulling kunnen worden beschouwd. Ondertussen hebben de meeste organisaties deze middelen evenwel nodig om hun reguliere werking te financieren.

De zeer laattijdige bekendmaking van de budgetten die voor cultuur zijn bestemd, is uiteraard niet bevorderlijk voor de vlotte inschakeling van deze middelen in het reguliere beleid. Dit element heeft een bijkomend vertragend effect op de overgang.

De toekenning van de subsidies voor 2003 is op de vroegere toekenningen gebaseerd. Om de continuïteit niet in het gedrang te brengen en om voor enige transparantie te zorgen, wordt het systeem van de Nationale Loterij in 2003 bestendigd. We houden hierbij uiteraard rekening met het feit dat de geleidelijke overgang reeds is ingezet.

De middelen van de Nationale Loterij kunnen als complementair aan de structurele subsidiëring van een groot aantal organisaties worden beschouwd. Bovendien worden tevens experimentele, eenmalige projecten ondersteund.

De jaren 2002 en 2003 worden als een overgangsperiode beschouwd. Op termijn streven we naar de afstemming van deze middelen op de overige subsidiemogelijkheden. De nadruk zal hierbij steeds meer op projectmatige ondersteuning liggen. In de toekomst zal de complementaire ondersteuning deel uitmaken van de structurele enveloppes. Deze handelwijze komt eigenlijk overeen met de visie die mevrouw Van Hecke zelf steeds heeft verwoord.

De hervorming van de aanwending van de middelen van de Nationale Loterij is op een aantal principes gebaseerd. Het eerste principe is het behoud van de subsidies aan de grote culturele instellingen. De in 2002 gehanteerde bedragen blijven behouden.

Het tweede principe betreft het invoeren van een nieuwe regelgeving of het starten van een nieuwe beleidsperiode. Zodra de structurele subsidies voor een sector, een deelsector of een veld worden vastgelegd, worden de van de Nationale Loterij afkomstige subsidies geheroriënteerd naar sectorale projectsubsidies, naar een subsidiereglement voor experimentele uitzonderlijke participatieprojecten en naar een subsidiereglement voor hobby- en vrijetijdsverenigingen.

Indien een lichte subsidieregeling, met als doel het erkennen van een culturele instelling en het verlenen van een fiscale vrijstelling voor giften, wordt ingevoerd, kan ik de in 2002 ingezette geleidelijke overgang voortzetten. Op deze manier kunnen de organisaties die een structureel beroep op deze middelen doen, geleidelijk de overgang naar het nieuwe systeem inzetten. Zodra de inspectie van Financiën deze werkwijze heeft goedgekeurd, zal ik het werkveld hiervan op de hoogte brengen.

Het derde principe betreft het opstarten van de vastleggingsprocedure. Zodra de middelen in de Vlaamse begroting zijn ingeschreven en zijn vrijgegeven, kan deze procedure worden opgestart.

De overgang tussen beide systemen verloopt momenteel nog niet optimaal. Dit is te wijten aan het winstverdelingssysteem van de Nationale Loterij. Ik zal dit even toelichten. In maart van een bepaald jaar stelt de Nationale Loterij een voorlopig winstverdelingsplan op. In juni van datzelfde jaar stort de Nationale Loterij 50 percent van de voorziene bedragen. Op 31 december van dat jaar volgt nog eens 30 percent. De resterende 20 percent wordt pas gestort in oktober van het volgende jaar, wanneer het definitieve winstverdelingscijfer is bepaald. Dit systeem maakt schommelingen in de ingeschatte bedragen mogelijk.

Dit winstverdelingsmechanisme, gecombineerd met het voorzichtig beleid van de minister van Begroting en mijn eigen voorzichtige inschatting van de situatie, maakt het soms zeer complex en moeilijk om de aanwending van deze middelen op mijn beleid af te stemmen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik zou de minister willen bedanken voor zijn duidelijk antwoord. De communicatie met het werkveld lijkt me zeker niet onbelangrijk. Her en der zijn namelijk een aantal toezeggingen gedaan.

Ik zou toch nog een kleine kritische bemerking willen maken. De minister had de betrokken organisaties wat sneller kunnen laten weten dat de overgangsregeling van 2002 dit jaar ook zou worden gehanteerd. Indien hij het nieuwe reglement nog niet in het vooruitzicht had gesteld, hadden de organisaties hun eigen situatie sneller kunnen inschatten. Nu heeft de minister laten uitschijnen dat in de zomer van 2003 een nieuw reglement in werking zou treden. In de realiteit blijkt evenwel dat de overgangsregeling van vorig jaar dit jaar ook wordt gevolgd. Hoewel een nieuwe regeling in de maak is, biedt deze oude regeling de organisaties de nodige zekerheid.

Voorzichtigheid is alleszins geboden. Het creëren van verwachtingen waar niet aan kan worden voldaan, zou zeker veel erger zijn. Hoewel ik erbij blijf dat sneller met de sector moet worden gecommuniceerd, dank ik de minister voor zijn toelichting.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de nieuwe samenstelling van de beoordelingscommissie Beeldende Kunsten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Hecke tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de nieuwe samenstelling van de beoordelingscommissie Beeldende Kunsten.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, het viel te verwachten dat iemand een vraag om uitleg zou stellen over de samenstelling van de beoordelingscommissies in de culturele sector.

Ik heb het persbericht van de minister over deze samenstelling met veel genoegen gelezen. Ik heb kennis genomen van de samenstelling van de ver-

schillende commissies. In de kunstwereld lijkt het me echter onvermijdelijk dat bij dergelijke aangelegenheden problemen rijzen. Ditmaal is er vrij veel commotie geweest over de beoordelingscommissie Beeldende Kunsten.

In vergelijking met andere sectoren heeft de kunstwereld een groot nadeel. Betrokkenen bespelen de media vaak op een zeer gevoelsmatige wijze. Gelijkgeminden met een reputatie als kunstenaar menen zich vaak op een zeer assertieve wijze in het debat.

De commotie is eigenlijk begonnen op 25 september 2003. Op die dag heeft het NICC (Nieuw Internationaal Cultureel Centrum) er door middel van een brief bij de minister op aangedrongen om, zoals in het verleden steeds is gebeurd, een actief kunstenaar in de beoordelingscommissie te laten zetelen. Zo zal iedereen zich allicht nog herinneren dat de heer Tuymans deel uitmaakte van de vorige beoordelingscommissie.

Mijnheer de minister, uw antwoord op deze brief maakt een tegenstrijdige indruk. U wijst op de kritiek die op het optreden van de zetelende kunstenaar in de beoordelingscommissie is geuit. Aangezien deze kritiek grotendeels van andere kunstenaars afkomstig is, hebt u daar onmiddellijk een paar vraagtekens bij geplaatst. Vervolgens stelt u evenwel dat u verschillende kunstenaars hebt aangesproken maar geen kandidaat hebt gevonden. Dus ofwel vindt u het een goed idee dat een kunstenaar er deel van uitmaakt. Dan had u kunstenaars moeten aanspreken. Dan blijft mijn vraag waarom u niet het NICC heeft aangesproken om mee een kunstenaar te helpen zoeken. Ofwel stelt u vragen bij de aanwezigheid van een kunstenaar als lid van de beoordelingscommissie.

Toen de samenstelling publiek werd gemaakt, bleek er alleszins geen kunstenaar deel van uit te maken. Dat leidde tot de vrije tribunes en steunoproepen op websites. Zo leverde het stuk 'Zeven goede redenen om kunstenaars niet te weren uit de beoordelingscommissie' erg boeiende lectuur op. Het is ook boeiend te zien wie dat heeft ondertekend. Ik wil dit niet ridiculiseren : iedereen heeft het recht om zijn standpunt bekend te maken, temeer omdat er in de andere beoordelingscommissies met betrekking tot kunsten wel steeds een zijje was voor een kunstenaar die actief was in die sector. Alleen in de Beoordelingscommissie Beeldende Kunst zetelt geen kunstenaar. Misschien hebt u daar uw redenen voor, mijnheer de minister. Ik geef u dan ook de gelegenheid om die te belichten.

Van Hecke

Mijn tweede vraag overstijgt de beperktheid van het domein waarop deze vraag betrekking heeft. Waarom hebt u geen contact opgenomen met het NICC, dat erkend wordt – wellicht ook door u – als belangenbehartiger van de heel moeilijke sector van de beeldende kunst? Dit is een verschrikkelijk divers domein, met mensen die in heel wisselende omstandigheden hun kunst beoefenen. Het is niet zo eenvoudig daar belangenbehartiger van te zijn. Het is een weinig gestructureerde sector. Het NICC doet echter belangrijke inspanningen terzake.

De voorzitter : Mijnheer de voorzitter, ik vond de redenering van het NICC en de vergelijking met de andere beoordelingscommissies vrij plausibel, dus mijn nieuwsgierigheid is alleen maar toegenomen.

Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, niet in alle commissies zetelt een kunstenaar uit het domein in kwestie. Dat is wel zo in een aantal commissies.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Er zetelen wel kunstenaars in de vergelijkbare commissies.

Minister Paul Van Grembergen : Er zetelt geen kunstenaar in de Beoordelingscommissie Beeldende Kunst om de volgende redenen. Er werden verschillende kunstenaars aangezocht om in de commissie te zetelen. Die hebben echter allemaal geweigerd. Het is dus absoluut niet zo dat ik a priori de kunstenaars in kwestie niet aanwezig wilde hebben in de commissie.

Ik ben regelmatig aangesproken door kunstenaars die me erop wezen dat het vreemd was dat een kunstenaar die lid is van de commissie, ook zelf door die commissie wordt beoordeeld. Dat gebeurt immers regelmatig in het verleden. Dit was bijvoorbeeld het geval met de bekende kunstenaar, de heer Tuymans, die aanwezig was op de Biënnale van Venetië en ook op Dokumenta te Kassel. Ik weet dat de heer Tuymans een zeer goed lid van deze commissie is geweest. Ik ben er ook van overtuigd dat hij op alle fora aanwezig zou zijn geweest zonder in de commissie te zetelen. Het zijn echter kunstenaars uit die sector die me daar voortdurend over interpelleerden. U weet dat het hier niet gaat over een falanx die in dezelfde richting oprukt.

Ik heb het NICC steeds gesteund. Het NICC werd sterk betrokken bij het invullen van het kunstende-

creet. Ik ben me er goed van bewust dat het NICC ook een belangrijke rol heeft gespeeld in het moeilijke dossier van het kunstenaarsstatuut. De heer Devos meldt me dat er 2.799 kandidaten zijn om in de commissie te zetelen. Ik ben natuurlijk onder de indruk van dat cijfer, maar ik heb er geen keuze uit gemaakt.

Ik wil ook geen kunstenaar in die commissie die eigenlijk een belangbehartiger is van de kunstenaars. De leden van de commissie moeten vrije mensen zijn, die werden gekozen omwille van hun ervaring en integriteit, en niet omwille van een mogelijke achterban die ze kunnen vertegenwoordigen. Een beoordelingscommissie is geen parlement. De leden zijn geen vertegenwoordigers : zij zijn degenen die moeten beoordelen.

De vergelijkingen met andere kunstensectoren gaan niet volledig of helemaal niet op. Zoals u zegt, mevrouw Van Hecke, zijn beeldende kunstenaars meestal individueel bezig, terwijl in heel wat andere kunstensectoren veel tot stand komt in een samenwerkingsverband. Het NICC zie ik vooral als een soort vakbond die kunstenaars verdedigt – dat bedoel ik dus niet negatief. Telkens als de werkomstandigheden en de beloning van de kunstenaar aan bod komen, zal ik daar met het NICC en het steunpunt over praten. Dat gebeurt nu ook al. Voor een beoordelingscommissie moet men echter niet uitgaan van sociale criteria, maar van andere criteria.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik was op geen enkel moment vragende partij om iemand namens het NICC te laten zetelen in deze commissie. Integendeel, dit centrum moet zijn rol als belangenbehartiger kunnen blijven vervullen. U hebt perfect geschetst wat zijn rol moet zijn.

Als u echter van oordeel bent dat een kunstenaar deel moet uitmaken van die commissie, dan had u, indien de aangesproken kunstenaars weigerden, bij het NICC moeten informeren wie dat wel had kunnen doen. Ik meen echter dat u vandaag al meer twijfel hebt bij die eerste stelling, maar dan zou het niet gaan over het NICC en iemand namens het NICC. Het NICC was echter een aanspreekpunt om mee te helpen zoeken naar een kunstenaar.

Het argument dat een kunstenaar op een bepaald ogenblik zelf het voorwerp kan zijn van een aanvraag, geldt voor alle kunstenaars in elk domein

Van Hecke

wanneer ze zetelen in een beoordelingscommissie. Daar bestaat geen twijfel over : er zijn genoeg technieken om dat op te vangen. Zo kan de persoon in kwestie ervoor zorgen dat hij op dat ogenblik niet aanwezig is. Ik ben van oordeel dat er geen objectiviteit bestaat in de beoordeling van dossiers van kunstenaars. Men kan alleen de hoogst mogelijke objectiviteit nastreven door de som van de subjectiviteit en de diversiteit van de verschillende invalshoeken.

Dat is het enige dat mogelijk is. Zo moet men ervoor zorgen dat iedereen op dezelfde manier wordt behandeld. Sowieso zal iedereen subjectief zijn. Daarom ben ik heel gelukkig, en u waarschijnlijk ook, dat het niet de minister is die dit beoordeelt. Ook een minister heeft immers zijn subjectiviteit. De aanwezigheid van een kunstenaar niet aanvaarden, omwille van een mogelijk belang, is niet correct. De commissieleden zijn volwassen genoeg om hier bij een beoordeling geen rekening mee te houden. Op deze punten volg ik u niet.

Ik heb respect voor uw verantwoording, maar ik ben het er niet mee eens.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : De essentiële vraag is of de Beoordelingscommissie Beeldende Kunst efficiënt en goed zal functioneren, indien er geen beeldend kunstenaar aanwezig is. Het is mijn mening dat de commissie, zelfs al is er geen beeldend kunstenaar lid, uitstekend werk kan leveren. Deze afwezigheid brengt geen schade toe aan de Beoordelingscommissie.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, u kent ook de trappen van vergelijking : goed, beter, best. Ik zeg niet dat de commissie niet goed zal functioneren, maar in het pamflet staat een element dat me ervan heeft overtuigd dat het misschien beter is om er een kunstenaar bij te betrekken.

Het gaat niet altijd over de beoordeling van kunstenaars en van creatieve projecten. De stem van een kunstenaar, bijvoorbeeld over het subsidiëren van organisaties en projecten, kan een meerwaarde zijn bij de beoordeling.

Uiteraard kan de commissie functioneren en is er deskundigheid aanwezig, maar de leden van de commissie hebben elk hun achtergrond. In dit rijtje mis ik de kunstenaar. Dat is de enige reden waarom ik deze vraag heb gesteld.

Ik volg gedeeltelijk de argumenten van het NICC, maar ik reken erop dat de Beoordelingscommissie haar werk goed zal doen. Als er aanvullingen moeten gebeuren, is het belangrijk om rekening te houden met de kunstenaars.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Mevrouw Mieke Van Hecke treedt als voorzitter op.

Vraag om uitleg van de heer Jo Vermeulen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de plannen voor de musicalsector

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vermeulen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de plannen voor de musicalsector.

De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Mevrouw de voorzitter, mijn vraag is een vraag naar duidelijkheid en een vraag naar de stand van zaken. Vorig jaar kreeg het Koninklijk Ballet Van Vlaanderen – dat het genre musical steeds heeft verzorgd – de mededeling dat musical niet langer tot zijn kerntaken behoort.

Het genre zelf is nooit in vraag gesteld. De Vlaamse regering zei letterlijk : ‘Het blijft belangrijk dat de productie van artistiek hoogstaande musicalproducties verder gestimuleerd wordt.’ Hiervoor werd in structurele of projectmatige ondersteuning voorzien.

Het is de opdracht van het Koninklijk Ballet van Vlaanderen KBVV om de ontwikkeling van een nieuwe organisatie voor musical – al dan niet gegroeid uit de huidige musicalafdeling – voor te bereiden en te begeleiden, zodat voor september 2004 een aanvraag tot structurele ondersteuning, in het kader van het komende kunstendecreet, kan worden ingediend. Vanaf 1 januari 2006 kunnen dan subsidies volgen.

Vermeulen

De situatie wordt voor mij en de sector een beetje onduidelijk. Het is niet op elk moment duidelijk wat kan, wat de verwachtingen zijn en welke dynamiek moet worden ondersteund. Is het KBVV de enige begeleidende instantie ? Kunnen ook andere organisaties zich voorbereiden op het nieuwe decreet ? Is het de bedoeling dat de huidige musicalafdeling – die dan niet meer tot het KBVV behoort – wordt omgevormd tot een eigen afdeling met een specifieke taak, complementair aan de commerciële musical ? Dit heeft te maken met visie, de mogelijke toekomst van de musical en de taak van de overheid.

Ik herinner me dat er een duidelijk engagement was om de middelen te behouden, omdat we het genre belangrijk vinden. Voor dit seizoen is het duidelijk : de geplande productie wordt afgewerkt, met de financiële middelen die intern verdeeld zijn. De vraag is hoe het staat met de middelen voor het anderhalf tussenseizoen, tot januari 2006. Er werd gezegd dat deze periode nodig is om de ontwikkeling van een nieuw initiatief mogelijk te maken.

Kunnen er garanties gegeven worden dat de gelden worden gereserveerd voor kwaliteitsvolle musicalproducties ? Wie kan dan een beroep doen op deze middelen ? Gebeurt de verdeling met projectsubsidies of worden de middelen toegewezen aan het KBVV, om de overgang mogelijk te maken ?

Hoe ver staat het KBVV met het opstarten van een nieuwe organisatie voor musicalontwikkeling ? Op welke manier worden andere mensen uit de musicalsector, die al getuigd hebben van visie, bij een en ander betrokken ? Op welke manier zullen, na dit seizoen, de gereserveerde middelen besteed en verdeeld worden ? Hoe moeten de mensen en organisaties die betrokken zijn bij musical zich opstellen tijdens de overgangperiode ? Wie kan aanspraak maken op de financiële middelen en welke procedure moet hiervoor worden gevolgd ?

De voorzitter : Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, de perceptie door de mensen uit de sector is minder rooskleurig dan het beeld dat de heer Vermeulen schetst.

Ik verwijs naar Hans-Peter Janssens, die in het Brugs Cultuurblad over het KBVV zegt : 'Ik snap niet wat de minister daarmee van plan is. Ze moe-

ten in 2004 iets schrappen, dat ze in 2006 terug zouden moeten opstarten. Niemand snapt de logica of de agenda die erachter zit. Misschien groeit er een samenwerking uit, tussen het gesubsidieerde en het commerciële musicalgebeuren. Wat ze daarmee zullen of willen bereiken, is mij niet duidelijk. Twee jaar de sector stilleggen en dan met iets nieuws uitpakken, maar niemand weet precies wat dat is, dat scenario. Het enige dat ze daarmee bereiken, denk ik, is dat ze twee jaar lang geen subsidies moeten betalen.'

Ik wil enkel meegeven hoe de sector erover denkt.

De heer Dany Vandebossche : Mijnheer de voorzitter, aangezien ik me bij de vragen van de heer Vermeulen wil aansluiten, zal ik het kort houden.

Tijdens de discussies die we hier al over de musical- en de orkestensector hebben gehouden, hebben we steeds het onderscheid tussen de commerciële en de gesubsidieerde sector gemaakt. In de musicalsector kan dit onderscheid het duidelijkst worden gemaakt.

Ik heb de indruk dat de commerciële musicalsector de jongste maanden – op zijn zachtst uitgedrukt – niet de beste tijden beleeft. De musicalhype die we een tijdje hebben gekend, heeft al een paar slachtoffers gemaakt. Momenteel lijkt de ene commerciële productie de andere op te volgen. Dit betekent dat het hier om kortlopende producties gaat.

Ik vraag me af of ten tijde van de hoorzittingen die we hier over de musicalsector hebben georganiseerd, contacten met de commerciële sector zijn gelegd. Zullen bepaalde commerciële actoren op de een of andere manier bij de nieuwe situatie worden betrokken ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik deel de bezorgdheid van de heer Vermeulen. Deze bekommernis heeft in het verleden tot de beslissing geleid om ballet en musical te scheiden.

De vraag is hoe de Vlaamse overheid een bijdrage tot een dynamische musicalsector kan leveren. De ervaring leert ons dat er geen eenvoudig antwoord op deze vraag is. De huidige situatie van de commerciële sector toont aan hoe ingewikkeld deze problematiek net is.

Meer dan alle andere kunstuitingen, wordt de musicalsector momenteel door de marktbelangstelling

Van Grembergen

beheerst. Iedereen weet dat deze belangstelling plots kan opflakkeren of uitdoven. Steeds meer producenten kunnen het hoofd slechts moeizaam boven water houden.

We moeten diep nadenken over de wijze waarop de Vlaamse overheid op een efficiënte en een effectieve wijze tot de verdere ontwikkeling van deze sector kan bijdragen. Het spreekt vanzelf dat dit tijd zal vergen.

De scheiding tussen musical en ballet zal eveneens tijd kosten. We moeten van deze overgangsfase gebruikmaken om een interessante toekomst voor de musicalsector mogelijk te maken. Dit proces houdt onder meer in dat het gedurende de komende jaren wat stiller zal zijn rond deze sector. Dit betekent uiteraard niet dat we de sector willen lamleggen of uitschakelen. Het gaat er gewoon om dat we niet onmiddellijk voluit kunnen gaan.

Het is de bedoeling een nieuwe musicalorganisatie op te starten. Het KBVV heeft de vraag gekregen om diverse producenten aan te spreken en mogelijke samenwerkingsvormen te onderzoeken. Het KBVV heeft al een aantal dergelijke gesprekken gevoerd en heeft contacten gelegd met organisaties zoals Music Hall, Studio 100 en Tabas&Co. Omwille van de eigen financiële problemen heeft Music Hall de verdere besprekingen niet meer bijgewoond.

De doelstelling van de nieuwe vereniging is reeds uitgewerkt en luidt als volgt : ‘ De vereniging heeft tot doel het mogelijk maken van Nederlandstalig musicalwerk door middel van research en ontwikkeling van nieuwe creaties, de bewerking van bestaande producties en de presentatie van musicalwerk in ontwikkeling. De vereniging zal een studien- en documentatiedienst over de kunstdiscipline musical uitbouwen en de internationale samenwerking in de sector bevorderen. De vereniging zal tevens educatieve projecten en stages organiseren die de bekendheid en de kwaliteit van het musicalgenre kunnen versterken’.

De betrokken actoren hebben reeds afgetast hoe, in de algemene lijn van de PPS, garanties in verband met eventuele subsidiegelden kunnen worden ingebouwd. Deze middelen mogen enkel worden aangewend om het beoogde doel te bereiken, namelijk de creatie en de productie van artistiek hoogstaande musicalproducties.

Momenteel worden personen aangezocht die in de algemene vergadering en in de raad van bestuur van deze vereniging zouden kunnen zetelen en die de reeds geformuleerde doelstelling onderschrijven. Het is de bedoeling om de oprichting van deze vereniging tegen het einde van november 2003 af te ronden.

De vermindering van de subsidies in 2003 heeft tot een interne reorganisatie geleid. Een groot gedeelte van de middelen zal voor ontslagvergoedingen en voor aan te leggen provisies voor brugpensioenen worden gereserveerd.

We onderzoeken momenteel samen met het KBVV de financiële mogelijkheden om in de tussenperiode een beperkt aanbod aan musicalproducties te realiseren of te hernemen. De voor het voorjaar van 2004 voorziene producties zullen worden gerealiseerd en de nieuwe structuur zal eventuele verlengingen van bestaande musicalvoorstellingen kunnen overnemen.

Een aantal actoren zijn actief bij de oprichting van de nieuwe structuur betrokken. Tegen september 2004 moet deze structuur, in het kader van het kunstendecreet, een beleidsplan kunnen indienen. Het staat iedereen uiteraard vrij om, in ditzelfde kader, zelf een eigen beleidsplan in te dienen. De pas aangestelde beoordelingscommissie en de volgende minister van Cultuur zullen de verdere ontwikkeling van de musicalsector mogelijk moeten maken. Ondertussen kunnen musicalproducenten, in het kader van het podiumkunstendecreet, een projectsubsidie aanvragen.

De reorganisatie biedt ons weinig financiële ruimte. Samen met het KBVV onderzoeken we de mogelijkheid om in de tussenperiode nog producties op te zetten. De correcte begeleiding van het personeel dat aan de musicalafdeling van het KBVV is verbonden, is hierbij prioritair.

Het gaat hier om ernstige besprekingen. Het KBVV, dat zijn verantwoordelijkheden ernstig neemt, tracht de musicalsector te begeleiden en de nodige stappen te zetten om tegen het einde van november 2003 de leden van de nieuwe vereniging samen te brengen.

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Ik zou de minister willen danken voor zijn antwoord en voor zijn heldere uiteenzetting. Blijkbaar zouden de betrokken acto-

Vermeulen

ren tegen het einde van november 2003 duidelijkheid over de nieuwe structuur moeten scheppen.

Als ik het goed heb begrepen, zal na het lopende seizoen op 't Eilandje nauwelijks of slechts uitzonderlijk een musical worden geproduceerd.

Minister Paul Van Grembergen : Toen we, ondanks de toekomstige scheiding tussen beide sectoren, het KBVV de opdracht hebben gegeven om mee te werken aan het opstarten van een onafhankelijke organisatie voor de musicalsector, hebben we duidelijk gesteld dat de sector ondertussen niet mag stilvallen. Tijdens de overgangperiode moet de sector, weliswaar het op een laag pitje, blijven draaien. We moeten ervoor zorgen dat de producenten achteraf niet van nul moeten herbeginnen.

Op het terrein zelf moeten er nog mogelijkheden zijn. Dit is niet eenvoudig. We hebben deze week nog gesproken met verantwoordelijkheden van het Koninklijk Ballet van Vlaanderen, die wezen op een aantal problemen. Er is de personeelssituatie, er zijn problemen met de brugpensioenen en de lasten die deze met zich meebrengen. Eenvoudig is dat niet.

De heer Jo Vermeulen : Mijn bekommernis was ook dat men op 't Eilandje niet op zijn eiland blijft. Ik heb nu toch aanwijzingen dat dit niet zal gebeuren en dat men de structuur openbreekt, zodat hier ook de activiteiten en de visie van de sector bij kunnen worden betrokken.

Bij het ballet is er een nieuwe artistieke directie aangeworven. Daar was ook sprake van bij de musical, maar ik neem aan dat dit volledig onder die nieuwe structuur valt, dat men daar nieuwe mensen met een visie via een mandaatsysteem kan krijgen.

Minister Paul Van Grembergen : Inderdaad.

De heer Jo Vermeulen : Ik dank u voor de heldere toelichting.

De voorzitter : Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Ik vind het natuurlijk jammer dat de musical uit de boot is gevallen. Er is nog steeds wat onduidelijkheid over de overgangperiode. Dan begrijp ik dat mensen het gevoel hebben dat de musicalproductie 2 jaar lang volledig stil zal liggen.

Minister Paul Van Grembergen : Ik onderschat de problemen niet. Ik zou hier gemakkelijk kunnen zeggen dat er geen enkele hindernis is, maar ik doe dat niet. Er is in Vlaanderen wel een probleem met de musical ; een probleem dat veel verder reikt dan de strikte verantwoordelijkheid die wij opnemen als beleidsmakers inzake cultuur. Dat heeft tot gevolg dat het betrekken van privé-initiatieven bij ons gesprek niet zo eenvoudig verloopt, hoewel dit een paar jaar geleden gemakkelijker zou zijn verlopen. Wie dit fout inschat, maakt zichzelf en de mensen in de sector iets wijs. Dat wil ik dus niet.

De musical is echter niet afgeschreven. Alles wordt in het werk gesteld om de musical een nieuwe start te geven, zonder dat een en ander ondertussen zou stilvallen. Dat is het probleem. De producties vinden plaats in 2004. Er zal dus een probleem zijn in de overgangperiode 2004-2005. Dat moeten we samen met het Ballet van Vlaanderen bekijken, binnen het kader van de middelen.

De heer Jo Vermeulen : Als ik het goed begrijp kunnen mensen die hierin actief zijn, de komende jaren via projectsubsidies nog een beroep doen op overheidsmiddelen. Wat het decreet zelf betreft, is er nu een dynamiek gaande. Mensen of groepen die zich sterk genoeg voelen, kunnen daaraan deelnemen met het oog daarop. Het zal dus wat afhangen van de grootte van de projectsubsidies wat er nog kan worden ondersteund in de overgangperiode, zodat stilstand kan worden vermeden.

Minister Paul Van Grembergen : Dat klopt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de afbraak van een historisch waardevolle hoeve in Doel

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Gryze tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de afbraak van een historisch waardevolle hoeve in Doel.

Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, ik vernam dat de afdeling Wegen en Zeewezen van de Vlaamse Gemeenschap vernielingen heeft aangericht aan een historisch waardevolle hoeve in Doel. Er waren reeds 3 andere hoeves gesloopt om plaats te maken voor de berging van slibspecie uit het Deurganckdok. Eén hoeve met een bijzondere historische waarde mocht echter blijven staan. Zowel Monumenten en Landschappen als het Openluchtmuseum Bokrijk hadden gewezen op het bijzondere karakter van schuur en woonst. Ook het schepencollege had aangedrongen op het behoud. Met de afdeling Wegen en Zeewezen werd dan ook overeengekomen dat die hoeve kon blijven staan.

– *De heer Jo Vermeulen, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Toch werd in de week van 7 oktober, toen ik mijn vraag indiende, met de afbraak begonnen, en werd het unieke interieur zwaar beschadigd door de slopers. Mijnheer de minister, was deze hoeve reeds erkend als beschermd monument ? Indien dat het geval is, wat zal er verder gebeuren om de schade te herstellen ? Hoe denkt u dat dergelijke zaken in de toekomst kunnen worden vermeden ? Indien dat niet het geval is, kan er vooralsnog iets worden gedaan opdat de hoeve niet volledig zou verdwijnen ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mevrouw De Gryze, de hoeve met schuur is niet beschermd als monument. Nochtans werd hij omwille van de algemene kwaliteiten opgenomen in de inventaris van het bouwkundig erfgoed. Men kan zich afvragen waarom deze hoeve niet beschermd is geraakt. Ik krijg vaak opmerkingen als mijn diensten met bekwame spoed beschermingsbesluiten nemen. Dan gaat het over de snelheid waarmee Vlaanderen de voorbije jaren actief handelt inzake te beschermen erfgoed. Ik krijg echter ook opmerkingen als besluiten niet worden genomen.

Het woonhuis is een verankerd bakstenen gebouw uit het midden van de 19e eeuw. Historisch en architecturaal interessanter is de monumentale polderschuur die ernaast ligt, van het type van de langsschuur. Die is voor de regio, het Waasland, het enige bewaard gebleven voorbeeld van een dergelijke landelijke architectuur. De schuur is deels in hout opgetrokken, op een bakstenen voet. Deze schuur heeft ontegensprekelijk een monument-

waarde en is bovendien zeldzaam geworden. Dat zijn dus redenen te over waarom hij een beschermd statuut zou moeten krijgen. Zowel door zijn vormgeving als door zijn constructiewijze is hij een zeer belangrijk restant en voorbeeld van de wijze van bouwen in de polder. Ook door zijn volume bepaalt de schuur in grote mate het uitzicht van het polderlandschap. Ik verberg al deze argumenten dus niet : ik haal ze aan. Toch ben ik niet schizofreen. Ik hoef u niet te zeggen dat het verdwijnen van de grote polderschuur ontegensprekelijk een verarming van ons agrarisch bouwkundig erfgoed zou betekenen.

Uit onderzoek blijkt echter dat de hoeve en de schuur eigendom zijn van de Maatschappij voor het Grond- en Industrialisatiebeleid van het Linkerscheldeoevergebied, die in deze zone binnenkort haven- en industrieterreinen zal aanleggen. De sloop van de gebouwen is vervat in de bouwvergunningen die door de Vlaamse regering werden verstrekt voor de aanleg van het Deurganckdok, krachtens de toepassing van het validatiedecreet. Dit decreet bepaalt dus wat er in die zone moet gebeuren.

Een bescherming in situ is dus zinloos, daar de sloopvergunning reeds werd verstrekt. Alsnog de beschermingsprocedure opstarten zal de sloopvergunning niet vernietigen, want die blijft rechtsgeldig. Herstel van schade aan het woonhuis kan om die reden evenmin worden afgedwongen. Wel is het zo dat de polderschuur tot op heden gevrijwaard bleef en dat er wordt gezocht naar een oplossing met het oog op het behoud van de schuur.

De maatschappij zelf ziet geen mogelijkheden om de schuur naar een van haar andere eigendommen te verplaatsen, omwille van de bestemming 'havenuitbreiding'. Er is wel overleg om de schuur te verplaatsen, liefst binnen de regio. Ik weet dat men daar wat lacherig over doet. De alternatieven van het Regionaal Landschap Meetjesland of de gemeente Beveren in het kader van het Doelmuseum worden open gehouden. Zelfs een verplaatsing naar het domein van Bokrijk wordt niet uitgesloten. De schuur wegens haar monumentale waarde behouden op de plaats waar ze nu staat, is totaal onmogelijk. Daarom moeten we zoeken naar een andere plaats waar ze kan worden neergezet. Ik vind dat dit de authenticiteit aantast, want een monument staat in een landschap. U weet hoezeer ik ervoor heb gepleit om landschap en monument authentiek te houden, omdat beiden in een 'mystiek huwelijk' leven. Dit is een vreemd woordgebruik, maar de overplaatsing van de schuur is eerder kunstmatig.

Van Grembergen

Een en ander zal afhangen van de middelen die worden vrijgemaakt en de mogelijke locaties, maar ik wil niet vooruitlopen op een definitieve beslissing.

De voorzitter : Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mijnheer de minister, blijkbaar is een overplaatsing de enige oplossing. Het interieur is blijkbaar al volledig verwoest.

Minister Paul Van Grembergen : Het interieur van het woonhuis is inderdaad vernietigd.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : De juridische stand van zaken werd correct door de minister geschetst. Iedere eigenaar kan zelf beslissen hoe in dergelijke situaties wordt gereageerd. Hier heeft de eigenaar drastisch geprobeerd om het huis te ontmantelen en de schuur eventueel af te breken. Het was echter perfect mogelijk om dit anders te doen.

De eigenaar, de Maatschappij voor Grond- en Industrialisatiebeleid van het Linker Scheldeoevergebied, heeft alleen oog voor de industriële ontwikkeling van de site – wat haar goed recht is – , maar ze heeft ook andere maatschappelijke verantwoordelijkheden. Het is belangrijk dat u als minister van Cultuur, bevoegd voor monumenten en landschappen, ook dat signaal geeft. Als minister van Binnenlandse Aangelegenheden kunt u deze intercommunale er ook op wijzen dat er, naast de ontwikkeling van het gebied voor industrie, ook inspanningen kunnen gebeuren om in te grijpen in het veranderend landschap, bijvoorbeeld door deze schuur te redden.

Het is belangrijk dat u de Maatschappij duidelijk maakt dat ze dit dossier op een andere manier had kunnen aanpakken. Als de Maatschappij proactief had gehandeld, waren er geen beschermingsacties nodig. De Maatschappij mag ook op deze verantwoordelijkheden gewezen worden, want het is niet de eerste keer dat ze selectief met haar doelstellingen omspringt en een aantal maatschappelijke belangen vergeet.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : De hoeve en de schuur hebben op dit ogenblik geen statuut van bescherming.

De heer Jos Stassen : Het gaat erover dat dit type schuur – zelfs al is ze niet beschermd – belangrijk is, omdat ze de enige restant is uit een bepaalde periode. Als ook dit verdwijnt, is alles weg.

We moeten niet verwijzen naar een beschermend juridisch statuut om te begrijpen dat de Maatschappij ook de betrokkenen rond de tafel had kunnen vragen, om te bespreken hoe het dossier wordt aangepakt. Het is voor de werken in de haven absoluut niet nodig dat deze schuur dit of volgend jaar verdwijnt.

De Maatschappij wilde een voldongen feit creëren : als de schuur verdwenen is, kun je een schuur uit die periode enkel nog op tekeningen en werken van landschapsschilders terugvinden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.24 uur.*
